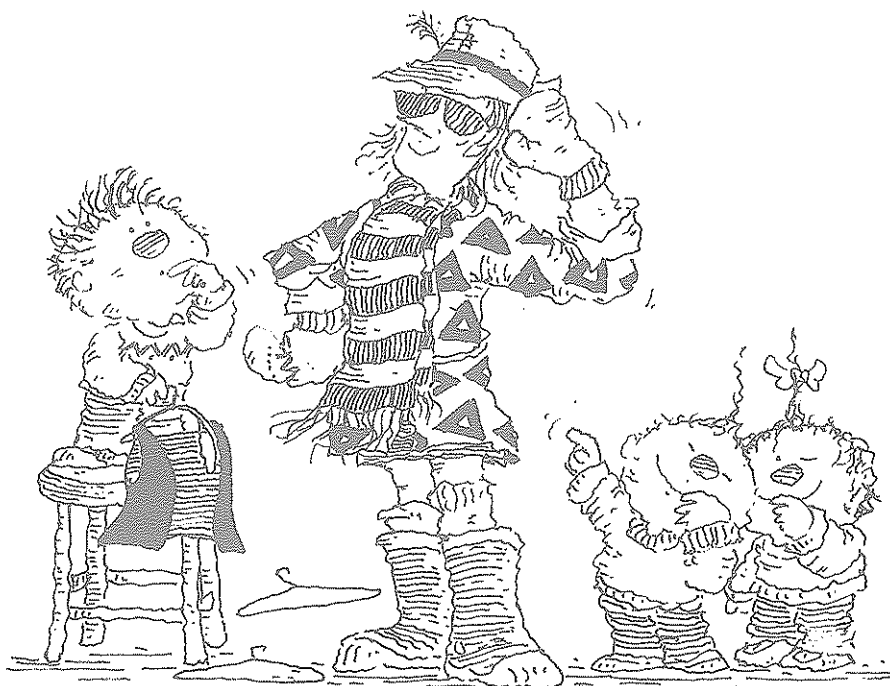

In de groep trekt u een paar laarzen, handschoenen en dikke wollen sokken aan. U zet een zonnebril op, doet een dikke sjaal om en trekt eventueel een badjas aan. Terwijl u dit doet, zullen de kinderen spontaan reageren, maar u gaat er (nog) niet op in. Als u uzelf met allerlei kledij uit verschillende seizoenen hebt uitgedost, roept u de kinderen in een kring om u heen. U laat hen nog een poosje vrij reageren. Daarna gaat u op de reacties in:

Waarom kan ik dit nu niet aantrekken?

Wat zou ik dan beter aan kunnen doen?

Wanneer trek je dit dan aan?

Wat hoort bij elkaar? Waarom?

Wie kent de namen van de seizoenen?

Waarom heb je zelf vandaag deze kleren aan?

In een grote doos hebt u allerlei kleding uit verschillende seizoenen gestopt. U laat de kinderen er om de beurt een kledingstuk uithalen. Ze moeten erbij vertellen wanneer je zo'n kledingstuk draagt: in de zomer, herfst, winter of lente. In iedere hoek van het lokaal hebt u een plaat met afbeeldingen uit de vier seizoenen opgehangen. De uitgezochte kleding wordt nu telkens onder de juiste plaat gelegd. Sommige kleding kan in verschillende seizoenen gedragen worden en dus onder verschillende platen thuishoren. Dit verschijnsel biedt u de gelegenheid om met de kinderen te praten over het feit dat de temperatuur vaak bepalend is voor wat je aantrekt. Ook kunt u aan de orde stellen dat sommige kleren van dunne stoffen gemaakt zijn en andere van dikke. En de kleur van de kleding krijgt aandacht: licht en vrolijk in de zomer, wat somberder en donkerder in de winter.

Tot slot mogen de kinderen zich aankleden voor (naar keuze): een dagje aan het strand, een flinke strandwandeling in het najaar of een sneeuwballenwedstrijd. Alles wordt natuurlijk geshowed.

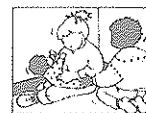
Variatie

Allerlei kleding aantrekken die niet bij elkaar hoort: wie ziet er het gekst uit?

Situatie

Kring

Hoekenwerk

Bedoeling

Ontdekken van en ervaringen opdoen met aspecten van tijd (tijdsbeleving, besef van tijd, ritme-maat, volgorde van tijd, tijdsduur, biologisch en dagelijks tijdsbesef) (15.1).

Het wisselen van de seizoenen (16.5.1).

Relatie weer-kleding (16.5.3).

Materiaal

Kledingstukken en accessoires uit de vier seizoenen.

Een grote wandplaat van elk seizoen; een grote doos.

Organisatie

U moet ervoor zorgen dat van tevoren heel wat kleding verzameld is. U kunt aan de kinderen vragen om een en ander van thuis mee te brengen.

Jaarkalender

Dit lesidee kunt u in elk seizoen uitvoeren.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Leggen de kinderen verband tussen het weer (de temperatuur) en kleding?

Kunnen ze uitleggen waarom ze soms een dikke trui dragen en op andere dagen alleen maar een bloesje?

Wie kent de namen van de seizoenen?

Anders is niet gek

W ACTIVITEIT

Welke kleuter verkleedt zich niet eens graag? Wie wil er niet eens compleet anders uitzien? Dit lesidee gaat over 'er anders maar toch gewoon uitzien'. Twee kinderen uit de groep laten zich in de kring bekijken.

Hoe zien ze eruit?

Wat is hetzelfde, wat is anders?

Twee andere kinderen gaan zich nu achter een scherm verkleden, maar zo, dat ze elkaar niet zien. Ze krijgen hierbij alletwee de volgende opdracht: verkleed jezelf alsof je naar een feest gaat. (Andere mogelijke opdrachten zijn: ... alsof je gaat sporten; ... alsof je op vakantie gaat; ... alsof je bij een vriendje gaat spelen.) Als de kinderen verkleed zijn, worden ze door de rest van de groep nauwkeurig bekeken.

Wat is hetzelfde bij de twee kinderen?

Wat is anders?

Wat vind je ervan: is het gek, is het mooi of lelijk?

Zou jij dat ook aantrekken?

U laat de voorgaande activiteit plaatsvinden bijvoorbeeld op de dag voor uw eigen verjaardag. Omdat u morgen jarig bent, vraagt u de kinderen dan allemaal in feestkleding op school te komen. Eventueel vraagt u een collega voor het onderwijs in eigen taal en cultuur (O.E.T.C.) aan allochtone kinderen om met die kleuters een leergesprekje te houden over feestkleding. Het dragen van speciale feestkleding op de verjaardag van de juf wordt door de kinderen bijzonder op prijs gesteld! Op de feestdag zelf laat iedereen zijn/haar feestelijke kleding in de kring bewonderen. U heeft zelf nog wat buitenlandse kleding en accessoires verzameld en laat die aan de kinderen zien. U vertelt erbij waar de spullen vandaan komen en waar ze voor gebruikt worden. (Bijvoorbeeld een hoofddoek, een waaier, een gebatikte bloes, een Tiroler hoedje.) Uw collega voor het onderwijs in eigen taal en cultuur kan samen met de buitenlandse kinderen over hun feestkleding vertellen. De kring stelt vragen:

Wanneer doe je dit aan?

Wie heeft het voor je gekocht? Waar komt het vandaan?

Vind je het zelf mooi?

Wat vind je van Nederlandse feestkleden?

Probeer of enkele kinderen uit de groep elkaars kleren willen passen. Let hierbij wel op de maat.

Voel je je nu anders?

Hoe anders: gek, leuk, lelijk of mooi?

Bén je nu ook anders/een ander?

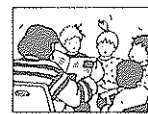
Als iedereen de eigen kleren weer aanheeft, kunt u met de hele groep, in samenwerking met uw collega O.E.T.C, een eenvoudig buitenslands en een Nederlands volksdansje instuderen. Ieder kind kan in zijn eigen feestkleding zo'n dansje uitvoeren. De dansjes kunnen tijdens een interculturele dag opgevoerd worden.

Aankleden

DRAAIBOEK

2

Situatie

Kring

Bedoeling

Zich inleven in gevoelens en gedachten van anderen en hiermee rekening houden (17.2.4).

Materiaal

Verzamelde kinderkleding; goed gevulde verkleedkist. Scherm. Kledingstukken uit het buitenland.

Organisatie

U verzamelt de kinderkleding. U verzamelt de buitenlandse kleding. U nodigt uw collega O.E.T.C. uit. U zoekt een Nederlands en een buitenslands dansje uit.

Jaarkalender

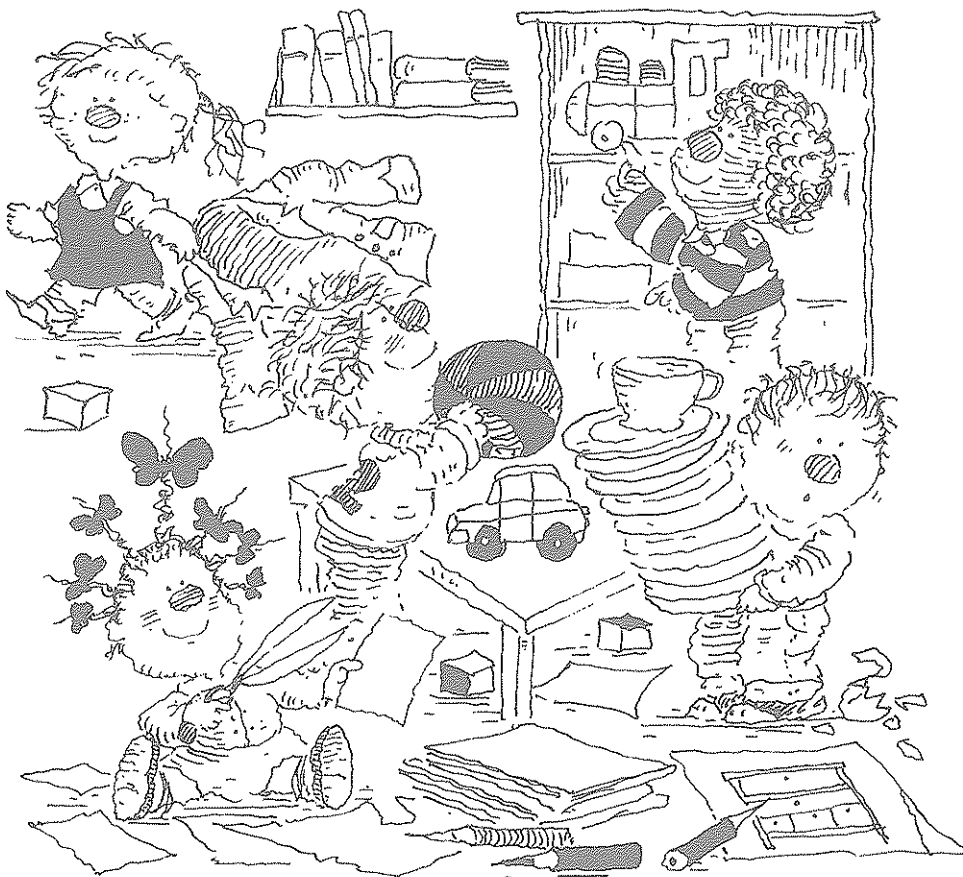
Vóór en op uw eigen verjaardag. Vóór en op een interculturele dag.

Leerlijn

- ☐ Groep 1.
- ☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Hebben de allochtone kinderen een belangrijke inbreng in het gesprek?

U heeft een aantal materialen uit de kasten genomen en in de kring gelegd. U vraagt de kinderen de spullen op te ruimen. Alles blijkt een eigen plaats te hebben. Introduceer ook spullen die géén plaats in de klas hebben. Denk aan spullen uit de schoolkeuken, de speelzaal, het documentatiecentrum of de buitenberging. Spullen die op school een plaats hebben in allerlei verschillende kasten. Waar zou dat materiaal moeten worden opgeruimd? En hoe is dat thuis? Welke kasten heb je daar en waarvoor worden die gebruikt?

De kelderkast (voorraadkast met veel planken).

De boekenkast (boeken).

De servieskast (serviesgoed).

Keukenkastjes (allerlei spullen die in de keuken gebruikt worden).

De klerenkast (om kleren in te leggen of op te hangen).

De meterkast (gas-, water- en elektriciteitsmeter, kleine berging).

De speelgoedkast (met bakken of planken voor het speelgoed).

Na dit gesprekje over verschillende kasten laat u een groepje van vijf of zes kinderen plaatjes van kleren, speelgoed of gereedschap uitknippen en vervolgens in een, op groot papier getekende, kast plakken. Zo'n grote kast kunt u de kleuters zelf laten tekenen. Geef hun oude catalogi van postorderbedrijven en/of verzamel een poosje reclamefolders. Laat de kinderen van tevoren aan u vertellen welke soort kast ze gaan vullen, zodat het zoeken naar plaatjes gericht kan gebeuren.

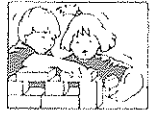
Variatie

Neem een groot vel papier en geef de kinderen oude catalogi van schoolmaterialen. Laat hen uitknippen wat er in hun klas (of in de schuur, speelzaal, enzovoort) allemaal te vinden is.

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Omgaan met ruimtelijke begrippen (14.2.2).

Oriëntatie in de ruimte naar plaats, betekenis en functie (14.5).

Materiaal

Oude catalogi van postorder-bedrijven.

Idem van uitgevers van schoolmaterialen.

Knip- en plakmateriaal.

Grote vellen papier om de kasten op te tekenen waar de plaatjes in/opgeplakt kunnen worden.

Organisatie

Gesprek kan in de kring plaatsvinden; tijdens de werkles werkt een groepje aan de zoek-, knip- en plakopdracht.

Leerlijn

☐ Groep 1.

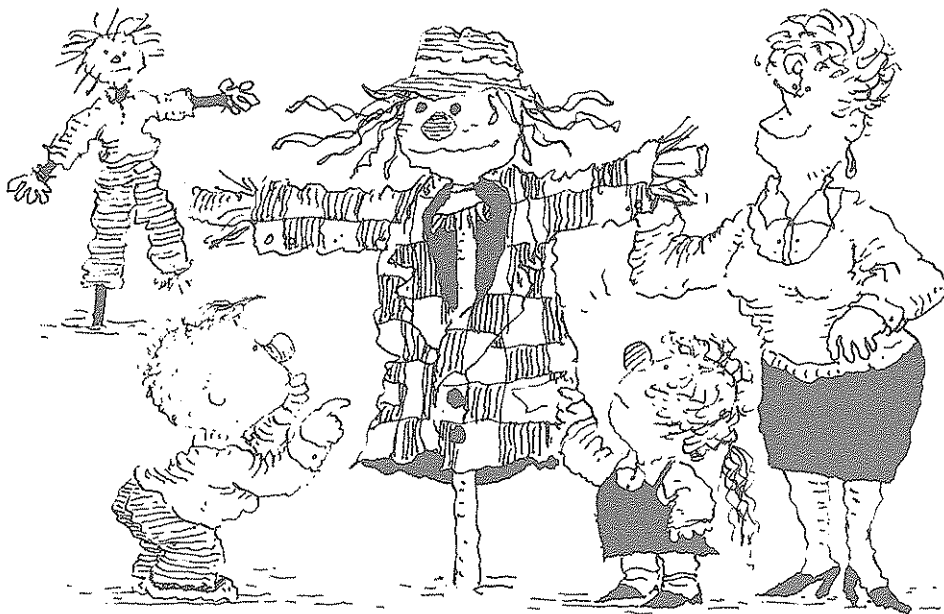
☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Kunnen de kinderen verwoorden waarom bepaalde spullen juist op die plaats opgeborgen worden?

Wat weten ze te vertellen van hun 'eigen' kasten?

Je ziet ze haast niet meer: echte vogelverschrikkers. Op doeblad W1 staat er een. U laat deze vogelverschrikker en de illustratie bij deze activiteit aan de kinderen zien.

Wat zie je allemaal? Wat zijn dat?
 Waarvoor dienen ze?
 Wie weet hoe je ze noemt?
 Heb je ze weleens zien staan? Waar?
 Weet je ook nog wanneer dat was?

U gaat met de kinderen in op de bedoeling van een vogelverschrikker en de eisen die aan zo'n pop gesteld worden. Laat in het gesprek duidelijk worden dat we met vogelverschrikkers willen bereiken dat de vogels denken dat er iemand is, zodat ze niets meer durven eten van het veld of van de bomen in een boomgaard. Een vogelverschrikker moet op een mens lijken, hij moet wapperen en geluid maken, want dat schrikt de vogels af. U vertelt aan de kinderen dat tegenwoordig in plaats van vogelverschrikkers ook wel aluminium stroken of stukjes plastic aan een touw geknoopt worden, omdat dat hetzelfde effect teweegbrengt. Als de vogelverschrikkers uitgebreid bekeken en besproken zijn, kunnen de kinderen in tweetallen de vogelverschrikker op doeblad W1 kleuren, aankleden en versieren. Dit aankleden doen ze met kleine lapjes stof. Samen overleggen ze hoe de vogelverschrikker eruit moet zien. Alle vogelverschrikkers worden na afloop in de klas opgehangen. In de groep worden ze bekeken en besproken. U kunt de vogelverschrikkers ook in de zandtafel laten zetten. Aan de achterkant van het papier wordt dan een stokje geplakt.

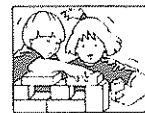
Variatie

In groepjes gaan de kinderen één kleuter als vogelverschrikker aankleden: welke verschrikker laat ons het meeste schrikken? In de speelzaal wordt daarna het volgende spel gespeeld: de vogelverschrikkers gaan om beurten midden in een kring staan. Alle andere kinderen zijn vogels. Zolang de verschrikker niet beweegt, komen de vogels dichterbij. Zodra de verschrikker zich verroert, vliegen ze weg. De vogelverschrikker mag alleen bewegen, niet van zijn plaats komen!

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Verkennen van de omgeving; onderscheiden en benoemen (16.1).

Doeblad W1

Materiaal

Lapjes stof; strookjes aluminiumfolie.

Teken- en verfspullen.

Eventueel verkleedkleden (verkleedkist).

Organisatie

Bij het werken in groepjes/tweetallen laat u telkens een oudste en een jongste kleuter samenwerken: elk groepje/tweetal heeft dan de kans om de mooiste vogelverschrikker te maken. Let u er wel op dat de jongsten voldoende aan bod komen.

Jaarkalender

Dit lesidee is het best uit te voeren in de maanden april, mei of juni.

Leerlijn

- ☐ Groep 1.
- ☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Zijn er kinderen die spontaan aangeven dat tegenwoordig de vogels ook op andere manieren aan het schrikken worden gebracht (kanon, stroken aluminiumfolie)?

Aan kleding die hoort bij bepaalde beroepen valt voor kinderen veel te ontdekken. In dit lesidee gaan we in op de vraag waarom beroepskleding eigenlijk wordt gedragen: bescherming, herkenning, afspraken/gewoonten, enzovoort.

U hebt allerlei afbeeldingen van opmerkelijke beroepskledingstukken verzameld: een koningsmantel, uniformen van een verpleegkundige, een piloot, een brandweerman of een politieagent en een clownspak. In de kring bespreekt u de afbeeldingen:

Wat voor bijzonders zie je aan deze kleding?

Vind je de kleren mooi? Waarom wel/niet?

Zou zo'n pak lekker zitten?

Denk je dat zo'n pak veel geld kost?

Wie heeft ook weleens zoiets aangehad?

Tijdens het gesprek informeert u bij de kinderen of een van de ouders misschien een van die pakken draagt. U zegt hun thuis maar eens te letten op de kleren die vader of moeder dragen, als ze gaan werken. Ook laat u hen vragen waarom ze die kleding aanhebben. Aan het eind van het gesprek krijgen de kinderen de opdracht om van thuis beroepskleding of accessoires (helm, pet, bril, handschoenen, schoeisel) mee te brengen. U geeft hun een briefje mee voor de ouders. Alles wat de kinderen meebrengen wordt in de klas tentoongesteld. Van een bezemsteel of een stok uit de speelzaal maakt u een kledingrek. Telkens wanneer er iets wordt meegebracht, mogen de kinderen erbij vertellen wie het kledingstuk draagt en wanneer. U vult de informatie die de kinderen geven zonodig aan. De kleding wordt goed bekeken en natuurlijk ook aangeraakt of misschien zelfs wel gepast. Wanneer bepaalde kleding niet door de kinderen wordt meegebracht, probeert u daar zelf aan te komen, bijvoorbeeld een politie-uniform, een verpleegstersuniform, een militair tenue of kokskleding.

Ter afsluiting kunnen de kinderen in tweetallen met doeblad W2 werken. De bedoeling is dat ze de juiste onderdelen bij elkaar zoeken, uitknippen en opplakken.

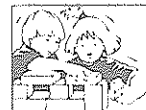
Variatie

Fantasiepakken: laat de kinderen aankleedpoppen maken van stevig papier. Als de poppen zijn uitgeknipt, worden ze door de kinderen zelf ingetekend. Daarnaast maken de kinderen kleren voor de pop: u geeft daarvoor de contouren aan of u laat de kinderen dat zelf doen. Ze mogen de uniformen namaken die in de klas hangen of zelf iets creëren.

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Kennis en ervaring opdoen van en met de omgeving waarin we leven (17.3.1).

Doeblad W2

Materiaal

Afbeeldingen van beroepskleding: verpleegkundige, kok, piloot, stewardess, clown, militair, brandweerman, politie, koning/koningin, tuinman, schilder.

Allerlei kledingstukken passend bij die beroepen.

Knip-, plak- en tekenmateriaal. Eventueel aankleedpoppen en kleding van papier (zie 'Variatie').

Organisatie

Dit lesidee wordt niet in één keer uitgevoerd. Na een gesprek over beroepskleding krijgen de kinderen de opdracht om, zo mogelijk, beroepskleding mee te brengen. U geeft hun hiervoor een briefje mee! Telkens wanneer de kinderen iets meebrengen, besteedt u er aandacht aan.

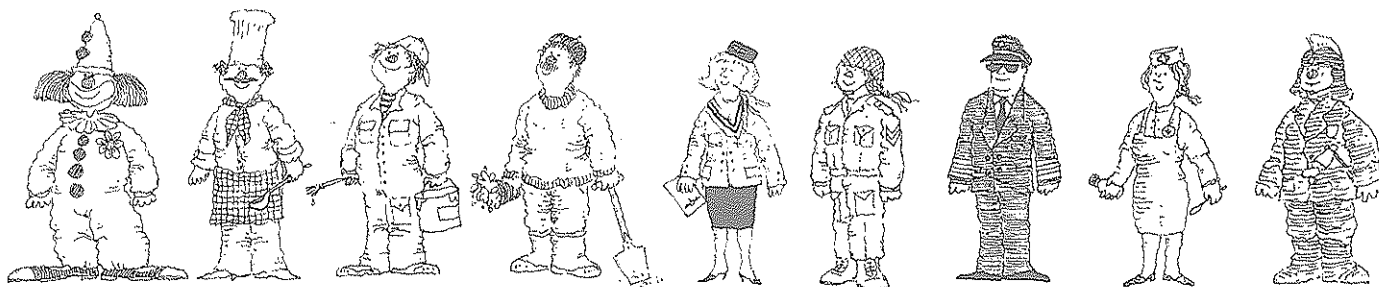
Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Hebben de kinderen oog voor de functie van beroepskleding? Bijvoorbeeld: brandweerpak om je te beschermen tegen de warmte, politie-uniform om goed herkend te kunnen worden.

Als het buiten koud wordt, trekken we van alles aan om warm te blijven. Maar dieren hebben geen kast vol truien, jassen en sjaals. Toch hebben ze ook last van de kou. Wat doen ze allemaal om zich warm te houden? In een gesprekje gaat u hier op in:

Ze blijven in hun nest.

Ze houden een winterslaap.

Huisdieren blijven lekker binnen.

Sommige dieren krijgen een dikkere vacht.

Er zijn dieren die wegtrekken naar warme streken.

Vissen blijven dieper onder water.

Vogels beschermen zich tegen kou en vocht met behulp van hun veren.

Op de 'kieren' van de vogels gaat u nu met de groep door. U hebt hiervoor allerlei soorten veren nodig. Het eenvoudigst te gebruiken zijn de veren van kippen, pauwen, eenden en duiven.

In groepjes gaan de kinderen de veren heel aandachtig bekijken, ze mogen eraan voelen en ermee spelen. Ze bekijken de veren ook door een vergrootglas.

Welke veren zijn het zachst?

Wat is hard in de veren (de pen)?

Hou zo'n veer maar eens tegen je wang: dat kriebelt lekker.

Laat eens een veertje vallen: gaat dat snel of langzaam?

Als je door het vergrootglas kijkt, zie je dan verschil tussen de veren? Wat zie je dan precies?

Terug in de kring mag ieder groepje iets over hun allermooiste veer vertellen.

Ter afsluiting wordt een vogeltje van klei gemaakt. De kinderen steken de veren in de klei. In plaats van klei te laten gebruiken, kunt u ook vogeltjes laten maken van closetrolletjes. De veren worden daar dan opgeplakt.

Situatie

Kring

Werkles

Bedoeling

Ervaringen en kennis opdoen met en van dieren (16.4).

Materiaal

Veren van vogels: grote, kleine en donsveertjes. De donsveertjes en de kleine veertjes kunt u bij een beddenspecialist krijgen.

Vergrootglazen.

Eventueel klei of closetrolletjes.

Organisatie

Zorgt u ervoor dat alle materialen klaar liggen, zodat de kinderen in groepjes meteen aan het werk kunnen.

Voor het verzamelen van veren van kippen, duiven, pauwen en eenden kunt u de hulp van ouders inroepen. Als u daartoe in de gelegenheid bent, is het leuk om samen met de kinderen veren te gaan zoeken.

Jaarkalender

Dit lesidee is het best uitvoerbaar in de herfst of in de winter.

Leerlijn

☐ Groep 1.

☐ Groep 2.

Observatie/evaluatie

Leggen de kinderen spontaan verband tussen onze kieren en de vacht of veren van dieren? Wordt er door de kinderen ook iets gezegd over bescherming tegen de regen bij dieren?

